

# A tudomány napja

**B**oldog jövőndő nemzedék! A miénknél nagyobb és általánosabb tudások türelmesebbé, szelidebbé, erényesebbé és következőkép boldogabbá tesz majd benneteket, mint mi vagyunk. – Ezt írta volt Széchenyi István a Naplóba, 1825 nyarán. Ez volt az álma. Ezért az ugyanezen évi országgyűlésben, november 3-án megtette nevezetes felajánlását, amely a Magyar Tudományos Akadémia alapításához vezetett. Egy idei kormányrendelet szerint, amely akadémiai kezdeményezésre született, november harmadika ezentúl a magyar tudomány napja. A hazai tudomány ideje, első ünnepén nincs túl sok okunk a felhőtlen ünneplésre. Mert messze vagyunk attól, hogy Széchenyi álmát megvalósítsunk mondhatnánk. De vajon beszélhetnénk-e a magyar tudományosság nagyszerű hagyományairól, hozzájárulásáról az egyetemes tudomány eredményeihez, ha Széchenyi nem álmodott volna? vagy nem hitt volna neki senki? Felajánlása nyomán ösztönöztek a további támogatások; az emberek ha nem is tudták olyan pontosan, mint Széchenyi, de megérezték: a tudomány fejlesztése a kor parancsa. A tudósok szervezetének, a Magyar Tudományos Akadémiának mai vezetői különös energiával dolgoznak azon, hogy az egész társadalom, minden ember a tudatában legyen: most ugyanez a korparancs. Glatz Ferenc elnök ezredszere sem rest elmondani, hogy a tudományos tevékenység öntörvénnyű ugyan, de nem öncélú.

A tudósok, a tudás letéteményesének a jelenléte önmagában érték; de egyetlen tudós sem függetlenhet attól a közegtől, amelyben él, amelynek érdekében kutat. Társadalmi elfogadottság nélkül nincs eredményes tudományosság; enélkül viszont menthetetlenül lemaradunk, elszakadunk a fejlett világtól. A tudomány napja – s nyomában a tudományos rendezvényekkel zsúfolt hét – tehát olyan ünnep, amelynek legfontosabb célja a tudomány és a társadalom kapcsolatának erősítése. A „fellegvárak” nyitottakká válnak – különösen a fiatalok számára. Hiszen a Széchenyi-álmó megvalósítása rájuk marad.

Sulyok Erzsébet

## ● A szegedi grafikai alkotótelep tárlata Érzéki puritanizmus



Szuroimi Pál (jobbról) a kiállító művészek társaságában. (Fotó: Schmidt Andrea)

Szombaton délután a Horváth Mihály utcai képtárban Szuroimi Pál művészettörténeti nyitotta meg a III. Szegedi grafikai művésztelep kiállítását, amely a szegedi önkormányzat és a Móra Ferenc Múzeum rendezésében jött létre.

A három éve működő szegedi alkotótelep kollektívájának életrevalóságát bizonyító tárlaton Beleznai Péter, Bukta Imre, Gallusz Gyöngyi, Imre Mariann, Kótai Tamás, Szió Kamilla, Szűcs Tibor grafikáit tekintheti meg a közönség. Szuroimi Pál megnyitói beszédében emlékeztetett rá, hogy a művésztelepek alakulása a '60-as, '70-es évek sajátos-

sága volt, amikor szinte versengés folyt a városok között, hogy ki tud rangosabb alkotókat megnyerni. Akkoriban a hiúság vására is igen csak belejátszott a művésztelepi mozgalom kibontakozásába. A szegedi alkotói műhely életrevalóságát viszont a hiány és a racionális belátás motiválta, hiszen van ugyan a városnak jelentős képzőművészeti élete, ám érdemi művésztelepe sohasem volt.

A tárlatot a látogatók figyelmébe ajánló művészettörténeti hangsúlyozta: az utóbbi években korszakos jelentőségű változásokon ment át a kultúra, aki nem kalkulálja be szemléletébe ezt, az feltehetőleg kevesebb értelmet és élvezetet talál a

kiállított művekben. Az ezredfordulóra századunk filozófiai, világszemléleti rendszerei mind kimerültek, nincs meggyőző, biztonságos eszmei, szellemi kapaszkodó. A nagy letargiák és eklektikák korában élünk, ugyanakkor a gazdasági-technikai folyamatok felgyorsulásával együtt a művészeti élet tempója is meggyorsult. Mintha a szellemi élet mozgását nem is az erkölcsi, intellektuális és esztétikai fejlemények irányítanák, hanem sokkal inkább a piac, a marketing törvényei. Pedig most lenne csak igazán szükség nyugodt, elmélyült alkotómunkára, hiszen a posztmodern törekvések egyre nyilvánvalóbban jelzik, hogy az egye-

temes képzőművészet lételtettségi helyzetbe került, hiányoznak az újszerű források, minták.

Ebben a kritikus világ-helyzetben az igényes, progresszív felfogású fiatal alkotók – így a szegedi grafikai művésztelep képviselői – megcsömörlöttek a korábbi évtizedek külsődleges, teatrális, heroikus jellegű művészeti magatartásától. Rájöttek, hogy ami túlságosan hangos, színes és érthető, gyakran hamisan és felszínesen szól. Nem csoda, hogy ezen a bemutatón nem találkozhat a közönség tetszetős, behéjzgelő látványelemekkel, inkább kifinomult, érzéki puritanizmus élteti az alkotásokat.

H. Zs.

## Requiem a Dómban

### ● Munkatársunktól

Ma 19 óra 30-kor a szegedi Dómban Hidas Frigyes Erdemes művész, Erkel-díjas zeneszerző Requiem című művét adja elő Csikola József vezényletével Kincses Veronika, Mészöly Katalin, Daróczi Tamás, Berccelli István, a Budapest Kórus és a Makói Symphonic Band.

## Dixie-klub

### ● Munkatársunktól

Ma 19 órától Molnár Dixieland Band Klub lesz a Sajtóház Stefánia-klubjában A rendezvény támogatója a Dél-Magyarországi MÉH Rt.



MA

JOGSEGÉLYSZOLGÁLATI FOGADÓÓRÁT tart az MSZOSZ Csongrád Megyei Képviselete (Szeged, Eszperantó utca 3-5., I. em. 5.) 14-16 óráig az MSZOSZ tagjai részére. Dr. Hajdú István ad felvilágosítást munkaviszonyban lévőkhöz, pályakezdők és nyugdíjasok részére. A szakszervezeti tagságot hitelt érdemlően (pl. tagkönyv) igazolni kell!

A MUNKÁSPÁRT Szeged városi vezetősége 14-17 óra között ügyeletet; 16 órakor a párt Belváros II.-Móra város és a tarján-petőfitelepi alapszervezete taggyűlést tart a Munkás Művelődési Otthonban.

A SZOCIALISTA PÁRT irodáján (Tisza L. krt. 2-4., I. em. 123-as szoba) dr. Bálint János ingyenes jogi tanácsadást tart az érdeklődőknek, 15-16 óra között.

PAPP ZOLTÁN, a 15-ös választókerület képviselője fogadóórát tart 16 és 17 óra között a Klebelsbergtelepi könyvtárban.

is az ÁPV Rt. 6010 Ft-ban határozta meg. Az OTP Bank részvényt jegyző magánszemélyek 29 darabot biztosan kapnak majd, a sorsolás után a „szerencséseknél” még egy jut. Nagy kérdés, hogy a külföldi befektetők az egyébként sikeres hatszoros túljegyzéssel záruló részvény kibocsátás utáni tőzsdépánikot hogyan reagálják le. Lesznek-e vajon visszalépők? A szakma szerint ez túl „durva” lépés lenne, bár a kibocsátásban részt vett szindikátus végül is jegyzési garanciájával biztosíthatja a kibocsátás optimista befejezését.

Információk szerint az már biztos, hogy a K and H Bank Rt. privatizációja a jövő év elejére húzódik. A hétfőn induló Matáv jegyzés is nagy kérdőjel a történetek után. Az árfolyamsáv minimum 730 Ft, maximum 845 Ft lehet. Kisbefektetőknek nem árt elgondolkozni az árfolyam nagyságrendjén, hiszen a Matáv részvények árfolyama 100, azaz száz forint.

Vélhetőleg a részletfizetési konstrukció alkalmazása így is tisztességes haszonhoz juttatja a befektetőket, de a befektetés megtérülésének időtávja többek szerint igen csak kitolódott – a jelenlegi helyzetet figyelembe véve inkább két-három év.

Gedei Zoltán  
Cenzor Bróker Kft.

## ● A jövőndő nemzedékért

# Tudomány napi rendezvények

### ● Munkatársunktól

A magyar tudományosság társadalmi elismerését céljából olyan rendezvénysorozatát szervez az Akadémia – november 3-ától, a magyar tudomány napjától egy héten át –, amelynek eseményei nemcsak a szakmai közösségeket, egyetemeket, kutatóintézeteket, hanem az érdeklődő polgárok széles körét igyekeznek mozgósítani.

A következő napokban a hazai tudományos műhelyek egész sora nyitja ki kapuit az érdeklődők előtt, s különösen a fiatalokra számítanak. A közvetlenül számukra szervezett programok közül kiemelkednek a felsőiskolákban tartott tudományos diákköri konferenciák, a tudósok iskolai látogatásai, s viszont, a diákok számára szervezett laboratóriumi bemutatók. A hét folyamán meghirdetik az országos ifjúsági tudományos és innovációs versenyt, bejelentik a Bolyai-ösztöndíj indulását, amely a pályakezdeket segíti az első nagyobb tudományos teljesítmény elérésében. A közvélemény figyelmét igyekeznek ráirányítani a tudomány valószínű társadalmi szerepére: a

héten újabb konferencián folytatódik az a közelmúltban indult, nagyszabású, az Akadémia által szervezett munka, amely a jövő század, az európai és világméretű integráció szempontjából vizsgálja Magyarországot. A stratégiai kutatások már elindultak a magyar agrárium területén, a környezetvédelemben, a terület- és településfejlesztésben. A szakértők vizsgálják a magyar nyelv jelenét és jövőjét; a gazdasági, politikai, piaccgazdasági átmenetet, s az ennek nyomán bekövetkezett társadalmi átalakulást; a magyarságról és Magyarországról kialakított képet.

Az országos rendezvénysorozatba bekapcsolódott a dél-alföldi régió tudományosságát összefogó Szegedi Akadémiai Bizottság, amely társrendezője volt az előnap, november 2-án Kecskeméten megtartott konferenciának: „Tudomány, oktatás innováció az ezredforduló Magyarországon”. Dr. Telegdy Gyula akadémikus, a SZAB elnöke a területi bizottság munkájáról tartott előadást Kecskeméten. November 4-én a szegedi Gabonatermesztési Kutatóintézetben „Agrárkutatás és innováció a dél-alföldi európai régióban” címmel kezdődik tudományos konferencia.

## A hongkongi tőzsdevírus a kétnapos ünnep miatt a hét első napjára érte el a pesti parkettet is. A tőzsde mértékadó indexe a BUX 273 pontot esett ugyan, de a hétfői nap végére újra emelkedni kezdtek a vezető részvények árai. Már-már úgy tűnt ennyivel megúsztuk. Azután a magyar idő szerint hétfő délután nyitó New York-i tőzsde eseményei még a legpesszimistább elképzeléseket is alumuláltak. A Dow Jones index 524 pontot zuhanása az amerikai tőzsde eddigi legnagyobb áresését jelentette.

Kedd reggel a tőzsdépánik eluralkodott a világban. Először az ázsiai piacok nyitottak. A hongkongi Hang Seng index több mint 1000 pontot esve 13,59 százalékot veszített értékéből. A térség többi tőzsdéjén is soha nem látott mértékben estek az árfolyamok.

Az európai tőzsdékre szintén átterjedt a pánik. Tíz éve nem tapasztalt áresést következett be Frankfurtban, Párizsban és Londonban. Az egész világra kiterjedő tőzsdekrach-sorozat kedden a pesti tőzsdeindex megroggyanását idézte elő. A BUX csak a keddi napon 1292 pontot esett. Két nap alatti 19,3 százalékos zuha-

# Tőzsdekrachok sorozata

násával a tőzsde hét éves történetének első igazi krachját élte meg.

Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a parkett két vezérpapírjára, a Mol-ra és a TVK-ra alig egy, azaz egy percig lehetett kereskedni, így a két papír árfolyama „nem fogott padlót” s így a Mol árfolyama „csak” 3760 Ft-ra, még a TVK árfolyama „csak” 3480 Ft-ra esett vissza, gyakorlatilag alig egy perc alatt. A tőzsde titkárság ezek után bölcsen egész napra felfüggesztette a Mol és TVK részvények kereskedését. A többi papír kereskedését is többször felfüggesztették napközben, de a drámai árfolyamesést ezzel alig lehetett kordában tartani.

Kedden este a New York-i tőzsdeindex, a Dow Jones 337 pontot emelkedve megnyugtatta a befektetőket. Szerdán szerte a világban emelkedni kezdtek a részvényárfolyamok, a pesti parketten is 793 ponttal emelkedett a BUX. Szerda este nagy várokozás előzte meg Alan Greenspan, a Federal Reserve – amerikai jegybank – elnökének beszédét. A részvénypiaci fejleményekkel kapcsolatban elmondása szerint a „túlértékelt” részvényeknek köszönhetően már időszerű volt a korrekció. Véleménye szerint, ha az ár-

folyamesés nem ölt nagyobb mértékeket, néhány év távlatában visszatekintve egy „normál kiegészítő” eseménynek fog tűnni a mostani krachsorozat. Az „egészséges korrekció” hozzájárulhat egy újabb 8-10 éves emelkedési hullám elindításához. Pénteki zárásakor gyakorlatilag sehoh nem estek az árak és a nagy kérdés az, hogy mit hoz a jövő hét?

A pesszimista elemzők szerint a jelenlegi tőzsdéárak erősen hektikus ármozgást

fognak bemutatni az elkövetkező negyedévben összességében, a jelenlegi szinthez képest még legalább egy 10-15 százalékos visszaesési tendenciával számolva.

Az optimisták szerint a mélypont a héten volt és újabb 8-10 évre – ha visszaesésekkel is – az árfolyamok alapvetően emelkedni fognak.

A privatizáció heti hírei szintén a tőzsdekrach hatásával foglalkoznak. Az OTP kibocsátási árfolyamát végül

## Az első táblázat a BUX index heti ármozgását mutatja be az ünnepek előtt – október 22-ei állapothoz képest.

Dátum	BUX érték	BUX index
1997. 10. 22.	8106,66	137,90
1997. 10. 27.	7833,28	-273,38
1997. 10. 28.	6540,74	-1292,54
1997. 10. 29.	7334,15	793,41
1997. 10. 30.	6860,75	-473,40
1997. 10. 31.	7134,82	274,07

## A második táblázat a BUX index Blue Chip részvényeinek pénteki záróváltozásait mutatja be az október 22-i záráshoz képest.

Értékpapír	Súlyarány a BUX kosárban %	Előző heti záróár	Heti záróár	Ár változás
Mol	15%	4950	4195	-15,25
Richter	15%	21040	17900	-14,92
OTP	15%	6525	6200	-4,98
Borsodchem	9,96%	8525	6940	-18,59
TVK	8,60%	4575	3960	-13,44
Egis	7,20%	10005	9140	-8,65
Graboplast	4,96%	12185	10500	-13,83
Danubius	4,01	6750	6095	-9,70
Pick	3,56%	18005	16000	-11,14

# Sanzonest a Virágban

### ● DM-információ

Ma este 6 órakor a Közéleti Kávéház keretében a Virág cukrászdában „Az élet egy kabaré” címmel Kocsis Judit és Bereczky Szilvia, a Szegedi Nemzeti Színház művészei musical- és szononetest adnak. A műsorban

Karády sanzontjaitól Webber Jézus Krisztus szupersztár című musicaljének dalaig sokféle énekszám elhangzik. Zongorán közreműködik Lakatos Béla. Minden érdeklődőt vár az est házigazdája: Janik László színművész.